

Valg af facadeplanter

Når det gælder valg af facadeplanter, er det vigtigt at gøre sig klart, at ikke alle planter vokser lige godt alle steder. Nogle kan ikke tåle fuld sol, andre trives kun dårligt i skyggen - eller udvikler i skyggen ikke den overdådige blomstring eller de flotte efterårsfarver, som man havde set frem til. Atter andre ville kunne trives i et drivhus eller i en villahave, men er simpelthen ikke robuste nok til at klare vilkårene i den tætte by.

Ligeledes er det vigtigt at indse, at selvom flere af facadeplanterne med tiden kan blive endog meget store og dække store flader op til fjerde-femte sals højde, så skal de som oftest have et par år til overhovedet at komme i gang. Og livet som plante midt inde i byen er ikke uproblematisk - slet ikke mens planten stadig er lille og undselig. Cykler, fejning, parkering, leg og alle de mange aktiviteter, som hører bylivet til, gør det til en indimellem ulige kamp for planterne at få fat. Jorden er ofte hårdt komprimeret af den tunge trafik og forurenset af udsivende gasser, nedsivende olie og andre stærke sager. Den naturlige tilførsel af regnvand er blokeret af overfladebelægninger, mens saltningen af veje og fortove sine steder er ved at få selv store statelige træer til at give op.

Men giver man sine facadeplanter nogle gode, beskyttede startbetingelser og væbner sig med lidt tålmodighed, er der alle chancer for, at man bliver belønnet. Og har planterne først fået fat, er de langt mere robuste og klarer i stor udstrækning sig selv. På længere sigt bliver problemet at holde planterne beskåret på en måde, så de bliver ved med at være smukke at se på og ikke risikerer at blive et problem for bygningerne. Det ses desværre for tit, at man efter mange års mangel på pasning når frem til, at eneste 'løsning' er at hugge planterne ned.

Rundt omkring i byens gader og gårdrum finder man mange flotte eksempler på facadebeplantninger, hvor dels planterne har nogle vilkår, som gør, at de kommer til deres ret og så at sige folder deres natur fuldt ud, dels har en karakter, så de virker berigende for bymiljøet og dets historiske kvaliteter. Og jeg kan stærkt anbefale, at man, inden man beslutter sig for, hvilke planter, man vil bruge på et givet sted, dels tager rundt i byen for at se eksempler på, hvordan det kan blive, dels overvejer at søge professionel hjælp til etableringen. For har man først fået sin facadebeplantning rigtigt etableret, vil det være til glæde flere generationer frem.

Langt de fleste af de planter, som egner sig som facadeplanter i bymæssig sammenhæng, stammer fra skovene. Skoven er den mest komplekse og

Til venstre ses et tempeltræ i en have i Frederiksstaden, bevokset med vildvin. Mange af de planter, som vi bruger som facadeplanter, er oprindelig skovplanter, som bruger skovens træer til at nå op i lyset.

Klatreplanterne beskadiger ikke værtstræerne, og til forskel fra en parasit som orkideen, bringer klatreplanterne selv deres næring op fra jorden. I sjældne tilfælde kan det ske, at slyngplanten med tiden helt overvokser værtstræet, men for det meste har sådanne symbiotiske relationer gensidige fordele. Her, på en solrig oktoberdag, er et sådant stiliseret billede af urskoven i hvert fald et smukt syn.